

Joka kolmas työtön hakee etuutta verkossa

Työttömyysturvan saaja ilmoittaa Kelalle neljän viikon välein, onko hän ollut työttömänä, työssä vai esimerkiksi työharjoittelussa. Kela maksaa työmarkkinatuen tai peruspäivärahan tämän ilmoituksen mukaan, jos maksulle ei ole tiedossa estettä.

Verkkoasioinnin suosio työttömyysajan ilmoituksissa on lisääntynyt koko viime vuoden. Joulukuussa 2012 työttömyysajan ilmoituksista jo lähes 40 prosenttia täytettiin tietokoneilla, älypuhelimilla tai tablettitietokoneilla.

Joulukuusta lähtien asiakas on voinut valita, haluaako hän enää Kelalta paperista työttömyysajan ilmoitusta maksuilmoituksen mukana. Jo lähes 39 000 asiakasta on ilmoittanut, ettei tarvitse paperilomaketta. Vuodessa tämä tarkoittaa paperin säästää 468 000 tulostettavan lomakkeen verran. Vuosittain Kelaan on lähetetty paperilla lähes 2 miljoonaa työttömyysajan ilmoitusta.

Verkossa asioimalla rahat saa tilille nopeammin kuin täyttämällä paperilomakkeen ja postittamalla sen. Verkoasiointi on turvallista ja vaivatonta. Palveluun tunnustaudutaan pankkitunnuksilla osoitteessa www.kela.fi/asiointi, ja palvelu ilmoittaa, milta ajalta ilmoitus kulloinkin tehdään.

Työttömyysajan ilmoituksen voi kuitenkin halutessaan vastedeskin täyttää vanhaan tapaan paperilla.

Työmarkkinatuki on 698 euroa kuukaudessa

Työttömän perusturvaan tehtiin tämän vuoden alussa 3,5 prosentin korotus.

Täysi peruspäiväraha ja työmarkkinatuki ovat nyt 32,46 euroa päivässä eli noin 698 euroa kuukaudessa. Tästä menee kuitenkin veroa 20 prosenttia, joten perusturvan varassa elävä työtön saa käteen noin 558 euroa.

**KUNTOUTU-
JA ALKAA
USKOA
ITSEENSÄ.**

Mielenterveyskuntoutuja voi päästä takaisin työelämään valmennuksen avulla.

Sairastuttuaan paniikkihäiriöön ja julkisten paikkojen pelkoon **Päivi Westerlund** menetti työkykynsä. 46-vuotiaana hän oli ollut jo kolme vuotta poissa työelämästä. Taskussa oli määräaikaiset eläkepaperit eli Päivi sai Kelasta kuntoutustukea. Lääkityksen ja terapian avulla paniikkikohtaukset saatiin hallintaan. Työelämään palaaminen ei kuitenkaan olisi onnistunut omin voimin pitkän tauon jälkeen, ja Päivi päätti hakea mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennukseen.

- Valmennukseen pääseminen oli ratkaiseva tekijä. Ilman sitä oli-

sin joutunut pysyvästi eläkkeelle, Päivi toteaa.

Keskimäärin vuoden kestävän mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennuksen tavoitteena on löytää kuntoutujalle työ- tai koulutuspaikka.

Ennen valmennusta lääkäri arvioi hakijan kuntoutustarpeen. Tämän jälkeen Kela tekee työhönvalmennuksesta hakijalle päätöksen, jonka perusteella valittu palveluntuottaja aloittaa kuntoutuksen.

Valmennusta järjestetään useissa kaupungeissa. Päivi Westerlund kävi työhönvalmennuksen kotikau-

pungissaan Varkaudessa vuosina 2006–2007. Valmennusta tuottavan Training Centerin palvelupäällikkö **Hanna Ruohoaho** muistaa Päivin hyvin.

- Valmennuksen edetessä on hienoa huomata, kuinka kuntoutuja alkaa uskoa itseensä. Värit palaavat elämään ja ryhtikin suoristuu, Hanna kertoo.

Työhönvalmennuksessa painotetaan yksilöllistä tukea ja yleisiä elämäntaitojen taitoja.

- Tarjolla on konkreettista tukea kuntoutujien tarpeen mukaan. Voimme tehdä yhdessä työnhaun asiakirjoja ja olemme tukena, kun kuntoutuja soittaa yrityksiin tai käy työhaastattelussa. Arjen hoitamiseen liittyvät perusasiat kuuluvat myös ohjelmaan.

Nautin ihmisten palvelemisesta, Päivi Westerlund kertoo.

“Värit palasivat elämään”

Minäkuvan vahvistaminen on tärkeä osa kuntoutusta. Ryhmässä toimiessa saa vertaistukea ja oppii sosiaalisia taitoja. Porukalla käydään tutustumassa erilaisiin harjastusmahdollisuuksiin, tehdään retkiä ja laitetaan ruokaa.

- Oli rikkaus, kun ryhmään kuului niin monenlaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä. Nuoremilla ei välttämättä ollut lainkaan työkokemusta tai kotitaloustaitoja. Pystyin tsemppaamaan ja rohkaisemaan heitä oman osaamiseni perusteella. Itse opin käyttämään tietokonetta, Päivi muistelee.

Kuntoutujat palaavat työelämään työharjoittelun kautta.

- Työharjoitteluaikana ryhmässä ollaan yhtenä päivänä viikossa. Kaikki eivät tahdo osallistua ryh-

mäohjaukseen, ja silloin harjoittelussa voi olla viitenä päivänä viikossa, Hanna kertoo.

Jos kuntoutujalla ei ole ennestään ammattia, hän pääsee työharjoittelun kautta tutustumaan työelämään ja eri aloihin. Toisinaan harjoittelu avaa aivan uudenlaisen työuran. Näin kävi Päiville, joka ennen sairastumistaan työskenteli lastenhoitoalalla.

- Menin työharjoitteluun kirja- ja lahjatarvikeliikkeen. Harjoittelun jälkeen suoritin myynnin ammattitutkinnon. Nyt olen työskennellyt kolmisen vuotta kassamyymälässä päivittäistavaraliikkeen. Nautin ihmisten palvelemisesta, ja kaupana sopii minulle tosi hyvin, Päivi kertoo.

Kati Soininen

Yksilöllistä työkykyneuvontaa

Kela tarjoaa henkilökohtaista työkykyneuvontaa niille asiakkaille, joiden työkyvyttömyys on vaarassa pitkittyä.

Työkykyneuvonnan tavoitteena on edistää työhön palaamista, ehkäistä työelämästä syrjäytymistä ja myöhentää eläkkeelle siirtymistä. Kela on tarjonut työkykyneuvontaa vuodesta 2012 lähtien.

- Asiakkaina on sekä nuoria että keski-ikäisiä ylitteviä. Yhdistävänä tekijänä heillä on usein työttömyystausta, mistä syystä heiltä puuttuu työterveyshuolto. Työkykyneuvontaan pääseminen edellyttää sitä, että asiakas on hakenut Kelasta sairauspäivärahaa. Lääketieteellisin perustein hylätty sairauspäivärahaakemuksella ei estä pääsyä neuvontaan, kertoo Kelan suunnittelija **Ismo Hiljanen**.

NEUVONTAA JA HYVÄÄ YHTEISTYÖTÄ.

Kelassa työskentelee tällä hetkellä 54 työkykyneuvojaa, ja heillä on noin 1 300 asiakasta. Koulutetut työkykyneuvoajat ottavat asiakkaisiin yhteyttä yleensä puhelimitse. Asiakkaan luvalla neuvojat tekevät yhteistyötä terveydenhuollon, työ- ja elinkeinotoimiston, työeläkelaitosten ja kuntoutuksen järjestäjien kanssa.

- Työkykyneuvontaan osallistuminen on vapaaehtoista. Siitä kieltäytyminen ei vaikuta asiakkaan etuusasioiden ratkaisemiseen, Ismo Hiljanen toteaa.

Toistaiseksi työkykyneuvontaan ei voi hakeutua omatoimisesti. Kela poimii asiakkaiden joukosta ne, jotka todennäköisimmin hyötyisivät työkykyneuvonnasta, ja ottaa sitten yhteyttä heihin. Asiakkailla on erilaiset taustat, useimmiten tuki- ja liikuntaelinsairauksia tai mielenterveyden ongelmia. Yleisin kriteeri asiakkaaksi valikoitumiseen on yli 60 päivän ajalta myönnetty sairauspäiväraha.

Lisätietoja työkykyneuvonnasta on internetissä osoitteessa www.kela.fi/takaisintyohon.

Kati Soininen

AKSELI VAIHTAA AMMATTIA

Internetissä osoitteessa www.youtube.com/kelakanava esitellään Kelan toimintaa ja etuuksia lyhyillä videoilla. Joukossa on niin uutisvideoita kuin tietovideokuvia. Kela-kanavalla on muun muassa uutisjuttuja eurooppalaisesta sairaanhoitokortista ja opintotuesta. Akseli vaihtaa ammattia -videolla esitellään Kelan työkykyneuvontaa

Liikaa nostettua opintotukea ehtii vielä palauttaa

Opintotukea sai Kelasta vuonna 2011 noin 326 700 opiskelijaa. Heistä 33 900:n tulot ylittivät verottajalta saatujen tietojen mukaan opintotukilain mukaisen vuositulorajan. Kela on lähettänyt näille opiskelijoille päätösehdotuksen takaisinperinnästä. Keskimäärin takaisin maksettavaa yhtä opiskelijaa kohti on 1 272 euroa. Päätösehdotusten mukaisten perintöjen yhteismäärä on noin 43 miljoonaa euroa.

Opintotuen vuosituloraja määräytyy sen mukaan, kuinka monelta kuukaudesta opiskelija on noston opintotukea. Jos opiskelija nostaa tukea yhdeksältä kuukaudesta, hänellä saa olla tuloja enintään 11 850 euroa vuodessa.

Kela on lähettänyt takaisinperintäehdotuksen niille opiskelijoille, jotka ovat ylittäneet vuositulorajansa. Se on päätösehdotus, sillä Kelalla ei ole tietoa, mikä osa tuloista on saatu opiskeluaikana. Jos vuositulorajan ylitys johtuu muista kuin opiskeluaikana saaduista tuloista, esimerkiksi valmistumisen jälkeisistä tuloista, maksettava määrä voi pienentyä tai maksettavaa ei ole lainkaan.

Opiskelija voi tehdä 30 päivän kuluessa Kelalle uudelleenkäsitteilypyynnön, jossa hän antaa selvityksen opinnoistaan ja siitä, milloin tulot on saatu. Selvitys on tarpeen, jos opiskelija on vuoden 2011 aikana aloittanut opintonsa, valmistunut tai käyttänyt enimmäistukiaikansa loppuun.

Opiskelijan tulee itse huolehtia siitä, että hänen vuositulonsa eivät ylitä tulorajaa. Opintotuen voi perua, palauttaa ja lakkauttaa helposti Kelan asiointipalvelussa. Opintotuen muutosilmoituksen voi tehdä verkossa osoitteessa www.kela.fi/asiointi. Asiointipalveluun kirjaututaan omilla verkkopankkitunnuksilla.

Jos opiskelija ei peru tai palauta opintotukea, liikaa maksettu tuki peritään takaisin 15 prosentilla korotettuna.

Vuoden 2012 opintotukien vapaaehtoiset palautukset on maksettava maaliskuun 2013 loppuun mennessä.